

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Revisionsrapport*

Granskning av föreningsbidrag

Hultsfreds kommun

December 2007

Eva Gustafsson

Silja Savela

*connectedthinking

Innehållsförteckning

1	Bakgrund, revisionsfråga, avgränsning och metod	2
1.1	Bakgrund och revisionsfråga	2
1.2	Avgränsning	2
1.3	Metod.....	2
2	Bidragsbestämmelser	2
2.1	Övergripande bestämmelser	2
2.2	Grundbidrag/startbidrag	3
2.3	Aktivitetsbidrag	4
2.4	Kulturgruppsbidrag.....	5
2.5	Utställningsbidrag.....	5
2.6	Ledarutbildningsbidrag.....	5
2.7	Läger/kulturresebidrag	6
2.8	Investerings- och upprustningsbidrag.....	6
2.9	Driftbidrag	6
2.10	Särskilda kulturbidrag	7
3	Organisation, arbetssätt och kontroller	7
4	Fördelning mellan pojkar och flickor.....	9
5	Nämndens uppföljnings- och kontrollrutiner	9
6	Svar på revisionsfrågor och sammanfattande bedömning	9
6.1	Vilka regler finns för beviljande samt utbetalning av föreningsbidrag?	9
6.2	Tillämpningen av reglerna.....	10
6.3	Fördelningen mellan flickor och pojkar	10
6.4	Styrelsens uppföljnings- och kontrollrutiner	11

1 Bakgrund, revisionsfråga, avgränsning och metod

1.1 Bakgrund och revisionsfråga

Hultsfreds kommuns revisorer har gett Komrev inom Öhrlings PricewaterhouseCoopers i uppdrag att genomföra en granskning av bidragen till idrotts-, kultur- och handikappföreningar.

Syftet är att granska:

- Vilka regler som finns för beviljande samt utbetalning av föreningsbidrag.
- Tillämpningen av reglerna.
- Fördelningen mellan pojkar och flickor.
- Nämndens uppföljnings- och kontrollrutiner.

1.2 Avgränsning

Granskningen omfattar inte lokalbidrag eller bidrag till studieförbund. Granskningen har omfattat bidrag som utbetalats under år 2006 och handlagts av kultur- och fritidsförvaltningen.

1.3 Metod

Vi har intervjuat berörd handläggare, studerat regelverk och dokumentation samt tagit stickprovskontroller. Rapportens faktainnehåll har stämts av med förvaltningen.

2 Bidragsbestämmelser

2.1 Övergripande bestämmelser

Justering av nuvarande bestämmelser har bland annat skett inför budget 2003 av dåvarande kultur- och fritidsnämnden. Samtidigt beslutades om en total översyn av bidragsreglerna. Den översynen har vad vi erfar inte genomförts.

Syftet med bidragen är att stödja föreningar som har verksamhet för ungdomar, pensionärer, handikappade eller som har kulturverksamhet.

Ett antal kriterier har fastställts som måste uppnås för att förening ska vara bidragsberättigad, bland annat

- anslutning till riksorganisation

- minimiantal aktiviteter per år
- minimiantal medlemmar i olika åldrar/kategorier beroende på typ av förening
- medlem ska vara upptagen i medlemsmatrikel, ha erlagt medlemsavgift och aktivt delta i föreningens verksamhet.

Förening som inte uppfyller kriterierna, kan efter särskild prövning erhålla 1 010 kronor för samhällsnyttiga insatser.

Ansökan om bidrag ska lämnas på fastställda formulär. Utbetalning sker till den lokala föreningens bankkonto, post- eller bankgiro.

Förening som beviljats bidrag är skyldig att ställa sina räkenskaper och revisionshandlingar till förfogande för granskning på sätt som kultur- och fritidsförvaltningen bestämmer.

Kommunfullmäktige beslutar årligen om den ekonomiska ramen som är disponibel för kultur- och fritidsförvaltningen att fördela till föreningarna.

Kultur- och fritidsförvaltningen kan medge undantag från bestämmelserna.

Följande ansökningstider gäller

Grundbidrag	Snarast efter årsmöte
Startbidrag	Snarast efter föreningens bildande
Aktivitetsbidrag	15 augusti för vårterminen 15 februari för höstterminen
Kulturgruppsbidrag	15 augusti för vårterminen 15 februari för höstterminen
Utställningsbidrag	Ingen ansökningstid definierad i reglerna
Ledarutbildningsbidrag	Senast en månad efter genomförd utbildning
Läger/kulturresebidrag	Senast en månad efter genomförd läger/resa
Driftbidrag	Ingen ansökningstid definierad

2.2 Grundbidrag/startbidrag

Grundbidraget är 1 025 kronor per år. Till ansökan ska senaste verksamhetsberättelse, ekonomisk berättelse med tillhörande revisionsberättelse samt arbetsplan för det löpande verksamhetsåret bifogas.

Nystartad förening får 820 kronor i startbidrag. Till ansökan skall föreningens stadgar bifogas.

Ansökan om grundbidrag/startbidrag görs på särskild ansökningsblankett.

Grund- eller startbidrag är förutsättning för att få övriga föreningsbidrag.

2.3 Aktivitetsbidrag

Aktivitetsbidrag utgår med 51 kronor per rapporterad och godkänd sammankomst. Med bidragsberättigad aktivitet menas en sammankomst med minst 5 deltagare i åldrarna 7 – 20 år alternativt att gruppen består av pensionärer eller handikappade. Om det för verksamheten är lämpligt kan, efter godkännande av kultur- och fritidsförvaltningen, färre deltagare accepteras.

Ordförande och kassör bestyrker och ansvarar för att uppgifterna på ansökningsblanketten är korrekta.

Missbruk eller lämnande av oriktiga uppgifter kan medföra att föreningen avstängs från bidrag.

Rätten till bidrag är förverkad om ansökan har kommit in för sent.

Med bidragsberättigad sammankomst menas:

- Gruppens verksamhet ska vara planlagd, ha en målsättning och gruppen en sammansättning som är beslutad av föreningens styrelse eller sektion.
- Aktiviteten genomförs av den lokala föreningen.
- Ansvarig ledare ska vara utsedd av föreningen.
- Aktiviteten ska vara minst en timme.
- Bidrag utgår endast en gång per dag och grupp, oavsett antalet deltagare och aktivitetens längd. Den som deltar i mer än en sammankomst per dag får endast medräknas vid en av dessa sammankomster.

En grupp får inte, ur redovisningssynpunkt, delas i mindre grupper för erhållande av fler aktivitetsbidrag. I samma lokal eller på samma plan kan endast en grupp räknas samtidigt.

Bidrag utgår inte till entrébelagda tävlingar eller arrangemang, inte heller till grupper eller studiecirkel där studieorganisationen får statsbidrag, inte heller till verksamhet med direkt ekonomisk innebörd.

Vid varje sammankomst ska närvarokort föras, gruppledare eller biträdande gruppledare ska vara närvarande och får inte ur bidragssynpunkt vara ledare för flera grupper samtidigt. Ledare ska intyga att uppgifterna på närvarokortet är riktiga. Närvarokorten ska förvaras inom föreningen i minst fyra år, för att kunna uppvisas vid en eventuell kontroll.

2.4 Kulturgruppsbidrag

För verksamhet inom det kulturpolitiska ansvarsområdet utgår kulturgruppsbidrag med 51 kronor för rapporterad och godkänd sammankomst.

Villkor för kulturgruppsbidrag:

- Gruppen faller utanför åldersgränserna för lokalt aktivitetsbidrag
- Gruppen ska som regel bestå av minst fem personer
- I övrigt gäller samma villkor som för aktivitetsbidrag

Det kulturpolitiska området avser:

- Åtgärder inom ordets, scenens, bildens och tonens områden
- Åtgärder inom massmedieområdet
- Vissa insatser inom folkbildning och organisationsliv
- Åtgärder för att bevara och levandegöra kulturarvet.

2.5 Utställningsbidrag

Förening får bidrag med 3 075 kronor till utställning med konstnär som uppfyller Sveriges Konstföreningars Riksförbunds (SKR) krav för att vara ersättningsberättigad. Förening författar själv sin ansökan.

2.6 Ledarutbildningsbidrag

Bidrag utgår för deltagande i godkänd ledarutbildning enligt följande:

För kursavgift, resor, kursmaterial och dylikt med maximalt 461 kronor per dag.

Bidrag utgår till ledarutbildning som omfattar minst 4 timmar och högst 4 dagar.

Bidragsberättigad förening garanteras möjlighet till bidrag med minst 3 075 kronor per år plus 15 kronor per aktivitetsberättigad sammankomst. Föregående års redovisning av det lokala aktivitetsbidraget utgör beräkningsgrund. För att få ledarutbildningsbidrag ska kostnaderna styrkas. Ansökan görs senast en månad efter genomförd utbildning på framtagna blankett. Verifikationer och kursprogram ska bifogas.

Bidraget är avsett till

- Deltagare i regional eller lokal ledarutbildning
- Anordnande av lokal ledarutbildning av studieförbundscharaktär.

Följande villkor gäller:

- Kursen ska vara anordnad av organisation till vilken stats- eller landstingsbidrag utgår för ledarutbildning
- Utbildningen ska bedrivas efter en av organisationen fastställd plan som i huvuddrag anger utbildningsmål, innehåll, omfattning och ekonomisk kalkyl. Planen ska bifogas ansökan.
- Deltagare i ledarutbildning förutsätts vara ledare i föreningen eller inom en snar framtid bli ledare.
- Bidrag utgår ej till yrkesutbildning.

2.7 Läger/kulturresebidrag

Läger/kulturresebidrag utgår med 26 kronor per dag och deltagare. Maximalt 208 kronor per deltagare och 2 050 kronor per förening och läger/resa. Lägret/resan ska omfatta minst två dagar med övernattnig. Ansökan görs senast en månad efter lägret/resan på särskild blankett. Deltagarförteckning och lägerprogram ska bifogas ansökan.

2.8 Investerings- och upprustningsbidrag

Bidragsberättigad förening kan ansöka om investerings- och upprustningsbidrag med maximalt 50 % av kostnaden. Bidragets storlek maximeras till 10 000 kronor och utbetalas när investeringen/upprustningen är genomförd och föreningen har redovisat sina kostnader.

2.9 Driftbidrag

För drift och underhåll av föreningsägda anläggningar kan bidrag utgå.

I bestämmelserna finns ett 30-tal anläggningar redovisade med belopp, ex

- Fotbollsplan i gräs med tillhörande omklädningsutrymmen 30 348 kronor
- Fotbollsplan utan omklädningsutrymmen 18 453 kronor
- Målilla Motorstadion inkl klubbrum 70 000 kronor
- Konsertlokal Metropol 40 000 kronor

Förening som får driftbidrag ska kostnadsfritt låta barn- och utbildningsnämnden disponera anläggningen för sin ordinarie verksamhet. Anläggningen ska användas till det den är avsedd för. Utrustning ingår ej.

2.10 Särskilda kulturbidrag

Det finns avsatta medel i budget till vissa större arrangemang och driftbidrag till bland annat Virserums konsthall, biografer och teaterverksamhet. Det finns även medel till övriga arrangemang, som föreningarna kan ansöka om. Förvaltningen tecknar ett avtal med föreningen där villkor för arrangemanget framgår.

3 Organisation, arbetssätt och kontroller

Kultur- och fritidschefen har delegation, kommunstyrelsen 2007-02-06 på utbetalning av investerings- och upprustningsbidrag samt bidrag till föreningar och studieförbund enligt fastställda regler. Det är fritidssekreteraren inom förvaltningen som administrerar bidragen.

Under 2006 ser fördelning ut enligt följande (exklusive lokalbidrag)

Handikappföreningar	11 st	19 736 kronor
Idrottsföreningar	49 st	2 142 988 kronor
Kulturföreningar	28 st	729 500 kronor

Förvaltningen använder sig av ett datoriserat program, FRI från Idavall för administration av bidragen. Modulerna register, bidrag, lotteri och lokalbokning används. Alla bidrag administreras i systemet, även sådana som beslutats av annan än kultur- och fritidsförvaltningen.

Vid utbetalning skapas en fil i FRI som skickas till ekonomiavdelning, samtidigt skapas en attestlista som skrivs på av två personer, budgetansvarig samt oftast handläggare. Ekonomiavdelning sänder iväg pengarna, tar ut en lista ur ekonomisystemet som skickas till kultur- och fritidsförvaltningen för avstämning.

Samtliga ansökningshandlingar och dokumentation från föreningar för innevarande och föregående år förvaras på handläggarens tjänsterum. Dokumentationen samlas i pärmar per föreningstyp där varje förening har en egen flik.

I det följande beskrivs arbetsgången med de olika bidragen.

Grundbidrag/startbidrag

I början av året skickar förvaltningen ut ansökningsblankett till föreningarna tillsammans med ett föreningsbrev. Blanketten finns även att hämta på kommunens hemsida. Handläggaren kontrollerar att alla handlingar är med samt att blanketten är rätt ifylld. Om

bilagor/uppgifter saknas, tar handläggaren kontakt med föreningen innan beslut om bidrag fattas.

Följande kontroller görs inte regelbundet:

- Om förening är ansluten till riksorganisation
- Kontroll av medlemsantal mot medlemsmatrikel
- Medlemsavgift kontrolleras vid misstanke om felaktigheter
- Antal aktiviteter per år

Ansökan om grundbidrag ska insändas snarast efter årsmötet. Enligt handläggaren godkänns en ansökan under förutsättning att den kommer in under budgetåret.

Kultur- och fritidsförvaltningen kan enligt bestämmelserna medge undantag, dessa dokumenteras inte.

Beslut om beviljat bidrag skickas inte ut till förening. Vid avslag kontaktas förening eller skickas skriftligt avslag.

Förening kan få övriga bidrag utbetalade även om grund- eller startbidrag inte har beviljats under året.

Aktivitetsbidrag/kulturgruppsbidrag

Olika blanketter används. Ca 90 % av föreningarna sänder med närvarokorten, trots att det inte är något krav. Kontroll mot närvarokort görs när de finns med ansökan. Stickprovskontroller görs bland dem som inte skickat in närvarokorten, ca 3 – 4 föreningars närvarokort tas in för kontroll per ansökningstillfälle. Genomförda kontroller dokumenteras inte. Ansökan kan komma in för sent, bidrag beviljas ändå.

Utställningsbidrag

Kontroll görs att konstnär uppfyller Sveriges Konstföreningars Riksförbunds krav för att vara ersättningsberättigad.

Ledarutbildningsbidrag

Om samtliga begärda uppgifter inte bifogas ansökan, begärs komplettering innan bidrag beviljas.

Läger/kulturresebidrag

Om samtliga begärda uppgifter inte bifogas ansökan, begärs komplettering innan bidrag beviljas.

Investerings- och upprustningsbidrag

Förening ansöker innan investering/upprustning påbörjas. Om förening inte fått ut medel för beviljat bidrag innan årets slut, reserveras medel för utbetalning för kommande år.

Driftbidrag

Driftbidragen beslutas av kommunfullmäktige och indexregleras. Avtal tecknas med föreningar för drift och underhåll av föreningsägda anläggningar. I avtalet regleras föreningens åtagande. Vid säsongens slut redovisar föreningen kostnader för driften av anläggningen samt budget för kommande år.

4 Fördelning mellan pojkar och flickor

I uppdraget ingår att granska fördelningen mellan pojkar och flickor. I reglerna finns inget krav på redovisning av antal pojkar/flickor i föreningarna. I ansökningsblanketten för grundbidrag och startbidrag finns fält för att fylla i antal, men bidrag beviljas även om uppgift inte är ifylld.

Av totalt 352 föreningar som finns i registret, har 93 lämnat uppgift om antal pojkar/flickor enligt nedan

Pojkar	3 169 st
Flickor	2 589 st

Detta innebär inte att bidrag har utbetalats till samtliga dessa föreningar.

5 Nämndens uppföljnings- och kontrollrutiner

En gång per år lämnas en sammanställning till kommunstyrelsen över utbetalda föreningsbidrag. Delegationsbesluten rapporteras löpande till kommunstyrelsen.

6 Svar på revisionsfrågor och sammanfattande bedömning

6.1 Vilka regler finns för beviljande samt utbetalning av föreningsbidrag?

Reglerna har justerats bland annat inför budget 2003. Samtidigt beslutades om en total översyn av bidragsreglerna, vilket enligt vad vi erfarit inte har genomförts.

Reglerna bör kompletteras med ett sista ansökningsdatum för grundbidrag.

Det finns kommuner som i sina allmänna regler om bidrag har en skrivning om att om föreningar som har skulder till kommunen avseende hyror eller avgifter kan beslut tas att föreningen inte är bidragsberättigad eller kan avstängas från exempelvis vidare förhyrning av lokaler. Hultsfred kommun bör överväga om en liknande skrivning ska ingå i de allmänna bestämmelserna.

6.2 Tillämpningen av reglerna

Handläggarna i kommunen har god kännedom om verksamheten och de föreningar som finns i kommunen.

Vi bedömer att förvaltningen har en bra struktur i hur handlingarna förvaras, all dokumentation per förening finns samlad och det är lätt att hitta handlingarna.

Samtliga ansökningshandlingar och dokumentation från föreningarna förvaras på handläggarens tjänsterum. Detta är inte bra då dessa handlingar är räkenskapsmaterial som ska förvaras arkivbeständigt.

Vi har genom stickprov granskat ett antal utbetalningar av bidrag till föreningar. Vårt stickprov har omfattat ett tiotal föreningar och alla typer av bidrag som utbetalats till respektive förening. Urvalet har skett utifrån en sammanställning av 2006 års utbetalningar och granskningen har utgått från de handlingar som finns arkiverade för respektive förening. Vi lämnar följande bedömning efter genomförd granskning.

Vid genomgången har konstaterats att det i vissa fall kan vara svårt att förstå vissa beslut på grund av att det saknas en tydlig motivering och dokumentation. Det framgår inte heller tydligt vilka kontroller som görs. Vi bedömer att dokumentation behöver blir tydligare.

Förvaltningen har möjlighet att genom särskild prövning göra undantag från reglerna. Motivering till undantagen bör dokumenteras och återrapporteras till styrelsen.

Vi hittade ett antal föreningar som hade fått övriga bidrag utbetalda trots att varken grund- eller startbidrag beviljats.

6.3 Fördelningen mellan flickor och pojkar

Det finns inte krav på att föreningarna ska redovisa antalet flickor och pojkar. Därför går det inte att göra någon bedömning av hur bidragen har fördelats mellan flickor och pojkar.

6.4 Styrelsens uppföljnings- och kontrollrutiner

En gång per år lämnas en sammanställning till kommunstyrelsen över utbetalda föreningsbidrag. Delegationsbesluten rapporteras löpande till kommunstyrelsen.

Vår bedömning är att de undantag som görs från reglerna bör återrapporteras till styrelsen.

Genomförda kontroller som görs på förvaltningen bör dokumenteras och rapporteras till styrelsen.